ÅSNES KOMMUNE

Sakspapir

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
056/26	Formannskap	23.11.2026
	Kommunestyre	
	Partsammensatt utvalg	
017/26	Ungdomsråd	13.11.2026
008/26	Råd for personer med funksjonsnedsettelse	01.12.2026
008/26	Utvalg for helse og mestring	16.11.2026
014/26	Utvalg for oppvekst og forebygging	16.11.2026
033/26	Utvalg for samfunn og infrastruktur	16.11.2026
008/26	Eldrerådet	02.12.2026
008/26	Trafikksikkerhetsutvalget	25.11.2026

Saken avgjøres av: **Saksansvarlig:** Løvbæk, Anita Utgaard	**Arkiv:** K1-151	**Arkivsaknr:** 26/625

Budsjett 2027, handlings- og økonomiplan 2027 - 2030

Dokumentliste:

Vedlegg:
Saksutskrift sak 45-26 - Kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll og revisjon 2027Momentum selvkost kommunale gebyr - budsjett 2027Forsikft om satser for beregning av grunntilskudd til private barnehager for 2027

Kommunedirektørens innstilling:

1. Driftsdelen i økonomiplan 2027 – 2030 vedtas i tråd med Bevilgningsoversikt § 5.4. 1. og 2. ledd. Første årets vedtas som kommunens driftsbudsjett for 2027.

2. Investeringsdelen i økonomiplan 2027 -2030 vedtas i tråd med Bevilgningsoversikt § 5.5 1. og 2. ledd. Første året vedtas som kommunens investeringsbudsjett for 2027.

5. Låneopptak – for 2027 det vedtas følgende låneopptak:

    1. Lån til finansiering av egne investeringer inntil 21,579 mill. Det foretas ikke låneopptak før årsregnskap 2026 foreligger. Eventuelle ubrukte lånemidler til realinvesteringer reduserer opptak av nytt lån med tilsvarende beløp.
    2. Startlån fra Husbanken til videre utlån 10 mill. med avdragstid 30 år.

a. Lån til finansiering av egne investeringer inntil 21,579 mill. Det foretas ikke låneopptak før årsregnskap 2026 foreligger. Eventuelle ubrukte lånemidler til realinvesteringer reduserer opptak av nytt lån med tilsvarende beløp.
b. Startlån fra Husbanken til videre utlån 10 mill. med avdragstid 30 år.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte låneopptak.

4. Vedtatt kassakreditt på 100 mill opprettholdes som en sikkerhet i forhold til svingninger i likviditeten.

1. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 videreføres eiendomsskatt til å gjelde for alle faste eiendommer i hele kommunen.

    1. Eiendomsskattesatsen fastsettes til 4 ‰ for bolig- og fritidseiendommer
    2. Eiendomsskattesatsen fastsettes til 7 ‰ for næringseiendommer.
    3. Ved utskrivning av eiendomsskatt benyttes Skatteetatens formues grunnlag for de eiendommer hvor dette finnes ellers benyttes kommunens egne vedtekter.

c. Eiendomsskattesatsen fastsettes til 4 ‰ for bolig- og fritidseiendommer
d. Eiendomsskattesatsen fastsettes til 7 ‰ for næringseiendommer.
e. Ved utskrivning av eiendomsskatt benyttes Skatteetatens formues grunnlag for de eiendommer hvor dette finnes ellers benyttes kommunens egne vedtekter.

6. Driftstilskudd

    1. Kommunestyret vedtar en overføring til Åsnes kirkelige fellesråd på 6,5 mill i og et investeringstilskudd på 0,6 mill for 2027.
    2. Kommunestyret vedtar en overføing til Revisjon Øst IKS på kr 1 876 875 for 2027. I tillegg kommer revisjon av legater hos privat firma.
    3. Kommunestyret vedtar en overføring til Konsek Øst IKS på kr 283 000 for 2027. Det bevilges i tillegg kr 206 000 til Kontrollutvalget.
    4. Kommunestyret vedtar tilskudd til Midt-Hedmark brann og redning IKS på 9,178 mill.
    5. Kommunestyret vedtar tilskudd til Våler kommune for drift av landbrukskontoret på 5,263 mill. og veterinærtjenester på 0,630 mill.
    6. Kommunestyret vedtar tilskudd til Elverum kommune for legevakt 7,5 mill.
    7. Kommunestyret vedtar tilskuddssatser for ikke-kommunale barnehager iht. vedtatt forskrift. Beregnet grunntilskudd for 2027 er 31,641 mill.

f. Kommunestyret vedtar en overføring til Åsnes kirkelige fellesråd på 6,5 mill i og et investeringstilskudd på 0,6 mill for 2027.
g. Kommunestyret vedtar en overføing til Revisjon Øst IKS på kr 1 876 875 for 2027. I tillegg kommer revisjon av legater hos privat firma.
h. Kommunestyret vedtar en overføring til Konsek Øst IKS på kr 283 000 for 2027. Det bevilges i tillegg kr 206 000 til Kontrollutvalget.
i. Kommunestyret vedtar tilskudd til Midt-Hedmark brann og redning IKS på 9,178 mill.
j. Kommunestyret vedtar tilskudd til Våler kommune for drift av landbrukskontoret på 5,263 mill. og veterinærtjenester på 0,630 mill.
k. Kommunestyret vedtar tilskudd til Elverum kommune for legevakt 7,5 mill.
l. Kommunestyret vedtar tilskuddssatser for ikke-kommunale barnehager iht. vedtatt forskrift. Beregnet grunntilskudd for 2027 er 31,641 mill.

7. Kommunale avgifter, gebyr og egenbetalingssatser reguleres slik det kommer frem av «Gebyrliste» eller regulert av staten. Endringene trer i kraft fra 01.01.2027 dersom annet ikke er spesielt angitt.

13.11.2026 Ungdomsråd

UR-017/26 Vedtak:
Først og fremst vil Ungdomsrådet understreke viktigheten av å opprettholde tilbud og tjenester som er rettet mot barn og unge. Vi ønsker spesielt å trekke fram skolehelsetjenesten og kulturtilbudene i kommunen. Dette er viktige arenaer for trivsel, inkludering, forebygging og mestring.
Ungdomsrådet har forståelse for at kommunen i årene framover vil måtte bruke en større andel av ressursene på eldre innbyggere. Samtidig mener vi det er viktig at dette ikke går på bekostning av oppvekst, skole og forebyggende arbeid. Barn og unge er kommunens framtid, og vi mener det fortsatt må prioriteres tilstrekkelige ressurser til gode tjenester for ungdom. En sterk innsats tidlig i livet er også god samfunnsøkonomi på lang sikt.
Ungdomsrådet ønsker videre å løfte fram behovet for solskjerming ved Åsnes ungdomsskole. Mange elever opplever krevende arbeidsforhold i deler av skoleåret. Vi mener dette er et tiltak som vil bidra til et bedre læringsmiljø og bør prioriteres. I tillegg foreslår vi at det etableres en drikkefontene ved ungdomsskolen. Tilgang til kaldt drikkevann gjennom skoledagen er et enkelt, men viktig tiltak for helse, trivsel og læring.
Ungdomsrådet foreslår også at det settes av 40 000 kroner årlig til en aktivitetskasse. Midlene bør kunne søkes av barn, unge og familier med utfordrende økonomi, slik at alle kan delta i organiserte fritidsaktiviteter og opplevelser på lik linje med andre. Vi vil minne om at Åsnes kommune har sluttet seg til Fritidserklæringen, som har som mål at alle barn og unge skal ha mulighet til å delta i minst én organisert fritidsaktivitet sammen med andre. En aktivitetskasse vil være et konkret virkemiddel for å følge opp dette målet lokalt.
Ungdomsrådet håper våre innspill blir tatt med i den videre budsjettbehandlingen, og oppfordrer kommunestyret til å prioritere tiltak som bidrar til gode oppvekstsvilkår, inkludering og forebygging for barn og unge i Åsnes.

16.11.2026 Utvalg for samfunn og infrastruktur

NOS-033/26 Vedtak:
Budsjett 2027, handlings- og økonomiplan 2027 - 2030 tas til orientering.

16.11.2026 Utvalg for helse og mestring

Saken ble diskutert.

HOV-008/26 Vedtak:

Utvalget vedtok enstemmig følgende:

1. Utvalg for helse slutter seg til kommunedirektørens forslag til budsjett.
2. Åsnens har tilhørighet til Kongsvingerregionen.
Utvalget foreslår at Åsnes utreder en tilknytning til Ahus i stedet for Sykehuset Innlandet i fremtiden.
Utvalget ber om at utredningsarbeidet starter i 2027 og at utvalg for helse følger opp dette arbeidet.

16.11.2026 Utvalg for oppvekst og forebygging
Utvalget har diskutert budsjett 2027 og konsekvenser for barn og unge. Utvalget utrykker bekymring for utviklingen utover i økonomiplanperioden for oppvekst og forebygging.
Åsnes har mange pågående tilbud med blant annet Bua, ferieklubben og sommerjobb for ungdom, disse aktivitetene driftes i hovedsak med tilskuddsmidler. Det er en bekymring knyttet til endring i tilskuddsordningene som gjennomføres nå fra nasjonalt hold.
Vi ønsker at man påser at man opprettholder disse tilbudene, da de har stor betydning for

barn, unge og familier i Åsnes.

KUOP-014/26 Vedtak:
Utvalg for oppvekst og forebygging følger kommunedirektørens innstilling.
Tilleggskommentarer:
Utvalget uttrykker bekymring for utviklingen utover i økonomiplanperioden for oppvekst og forebygging.
Åsnes har mange pågående tilbud med blant annet Bua, ferieklubben og sommerjobb for ungdom, disse aktivitetene driftes i hovedsak med tilskuddsmidler. Utvalger ønsker at man påser at man opprettholder disse tilbudene, da de har stor betydning for barn, unge og familier i Åsnes.

23.11.2026 Formannskap

1. Driftsdelen i økonomiplan 2027 – 2030 vedtas i tråd med Bevilgningsoversikt § 5.4. 1. og 2. ledd. Første årets vedtas som kommunens driftsbudsjett for 2027.

- Enstemmig vedtatt

2. Investeringsdelen i økonomiplan 2027 -2030 vedtas i tråd med Bevilgningsoversikt § 5.5 1. og 2. ledd. Første året vedtas som kommunens investeringsbudsjett for 2027.

- Enstemmig vedtatt

Ordfører Einar Ottesen Toverud, Sp, fremmet følgende forslag:

Enøk rådhuset splittes opp slik at 300' i 2027 og 700' i 2028 blir satt opp på eget prosjekt og går til universell utforming på biblioteket.

- Enstemmig vedtatt

3. Låneopptak – for 2027 det vedtas følgende låneopptak:

a. Lån til finansiering av egne investeringer inntil 21,579 mill. Det foretas ikke låneopptak før årsregnskap 2026 foreligger. Eventuelle ubrukte lånemidler til realinvesteringer reduserer opptak av nytt lån med tilsvarende beløp.

1. b. Startlån fra Husbanken til videre utlån 10 mill. med avdragstid 30 år.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte låneopptak.

- Enstemmig vedtatt

4. Vedtatt kassakreditt på 100 mill opprettholdes som en sikkerhet i forhold til svingninger i likviditeten.

- Enstemmig vedtatt

5. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 videreføres eiendomsskatt til å gjelde for alle faste eiendommer i hele kommunen.

a. Eiendomsskattesatsen fastsettes til 4 ‰ for bolig- og fritidseiendommer

b. Eiendomsskattesatsen fastsettes til 7 ‰ for næringseiendommer.

c. Ved utskrivning av eiendomsskatt benyttes Skatteetatens formues grunnlag for de eiendommer hvor dette finnes ellers benyttes kommunens egne vedtekter.

- Enstemmig vedtatt

6. Driftstilskudd

a. Kommunestyret vedtar en overføring til Åsnes kirkelige fellesråd på 6,5 mill i og et i nvesteringstilskudd på 0,6 mill for 2027.

- Enstemmig vedtatt

b. Kommunestyret vedtar en overføing til Revisjon Øst IKS på kr 1 876 875 for 2027. I tillegg kommer revisjon av legater hos privat firma.

- Enstemmig vedtatt

c. Kommunestyret vedtar en overføring til Konsek Øst IKS på kr 283 000 for 2027. Det bevilges i tillegg kr 206 000 til Kontrollutvalget.

- Enstemmig vedtatt

d. Kommunestyret vedtar tilskudd til Midt-Hedmark brann og redning IKS på 9,178 mill.

- Enstemmig vedtatt

e. Kommunestyret vedtar tilskudd til Våler kommune for drift av landbrukskontoret på 5,263 mill. og veterinærtjenester på 0,630 mill.

- Enstemmig vedtatt

f. Kommunestyret vedtar tilskudd til Elverum kommune for legevakt 7,5 mill.'

- Enstemmig vedtatt

g. Kommunestyret vedtar tilskuddssatser for ikke-kommunale barnehager iht. vedtatt forskrift. Beregnet grunntilskudd for 2027 er 31,641 mill.

- Enstemmig vedtatt

7. Kommunale avgifter, gebyr og egenbetalingssatser reguleres slik det kommer frem av «Gebyrliste» eller regulert av staten. Endringene trer i kraft fra 01.01.2027 dersom annet ikke er spesielt angitt.

- Enstemmig vedtatt

Anne Lena Brustad, Ap, fremmet følgende forslag:

8. Formannskapet foreslår at Åsnes utreder hvilken tilknytning til Sykehuset Innlandet eller Ahus som vil gi innbyggerne i Åsnes best tilbud i fremtiden. Formannskapet ber om at utredningsarbeidet starter i 2027, og at formannskapet følger opp saken. Utvalg for helse og mestring er også en del av dette arbeidet.

- Enstemmig vedtatt

FSK-056/26 Vedtak:

1. Driftsdelen i økonomiplan 2027 – 2030 vedtas i tråd med Bevilgningsoversikt § 5.4. 1. og 2. ledd. Første årets vedtas som kommunens driftsbudsjett for 2027.

2. Investeringsdelen i økonomiplan 2027 -2030 vedtas i tråd med Bevilgningsoversikt § 5.5 1. og 2. ledd. Første året vedtas som kommunens investeringsbudsjett for 2027.

Enøk rådhuset splittes opp slik at 300' i 2027 og 700' i 2028 blir satt opp på eget prosjekt og går til universell utforming på biblioteket.

3. Låneopptak – for 2027 det vedtas følgende låneopptak:

a. Lån til finansiering av egne investeringer inntil 21,579 mill. Det foretas ikke låneopptak før årsregnskap 2026 foreligger. Eventuelle ubrukte lånemidler til realinvesteringer reduserer opptak av nytt lån med tilsvarende beløp.

b. Startlån fra Husbanken til videre utlån 10 mill. med avdragstid 30 år.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for ovennevnte låneopptak.

4. Vedtatt kassakreditt på 100 mill opprettholdes som en sikkerhet i forhold til svingninger i likviditeten.

5. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 videreføres eiendomsskatt til å gjelde for alle faste eiendommer i hele kommunen.

a. Eiendomsskattesatsen fastsettes til 4 ‰ for bolig- og fritidseiendommer

b. Eiendomsskattesatsen fastsettes til 7 ‰ for næringseiendommer.

c. Ved utskrivning av eiendomsskatt benyttes Skatteetatens formues grunnlag for de eiendommer hvor dette finnes ellers benyttes kommunens egne vedtekter.

6. Driftstilskudd

a. Kommunestyret vedtar en overføring til Åsnes kirkelige fellesråd på 6,5 mill i og et i nvesteringstilskudd på 0,6 mill for 2027.

b. Kommunestyret vedtar en overføing til Revisjon Øst IKS på kr 1 876 875 for 2027. I tillegg kommer revisjon av legater hos privat firma.

c. Kommunestyret vedtar en overføring til Konsek Øst IKS på kr 283 000 for 2027. Det bevilges i tillegg kr 206 000 til Kontrollutvalget.

d. Kommunestyret vedtar tilskudd til Midt-Hedmark brann og redning IKS på 9,178 mill.

e. Kommunestyret vedtar tilskudd til Våler kommune for drift av landbrukskontoret på 5,263

mill. og veterinærtjenester på 0,630 mill.

f. Kommunestyret vedtar tilskudd til Elverum kommune for legevakt 7,5 mill.'

g. Kommunestyret vedtar tilskuddssatser for ikke-kommunale barnehager iht. vedtatt forskrift. Beregnet grunntilskudd for 2027 er 31,641 mill.

7. Kommunale avgifter, gebyr og egenbetalingssatser reguleres slik det kommer frem av «Gebyrliste» eller regulert av staten. Endringene trer i kraft fra 01.01.2027 dersom annet ikke er spesielt angitt.

8. Formannskapet foreslår at Åsnes utreder hvilken tilknytning til Sykehuset Innlandet eller Ahus som vil gi innbyggerne i Åsnes best tilbud i fremtiden. Formannskapet ber om at utredningsarbeidet starter i 2027, og at formannskapet følger opp saken. Utvalg for helse og mestring er også en del av dette arbeidet.

Sakens bakgrunn:
Kommunedirektørens forslag til budsjett 2027, handlings- og økonomiplan for 2027 – 2030 ble lagt frem den 30.oktober 2026. Forslaget er utarbeidet iht. Kommuneloven § 14 og Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner kap. 5.

Forslaget skal behandles politisk innen utgangen av 2026, og sendes statsforvalteren i Innlandet for kontroll innen 20.januar 2027.

Vurdering:
Kommunenes årsbudsjett og handlings- og økonomiplan er et meget sentralt styringsdokument for å drifte kommunen den kommende plan perioden 2027 – 2030. Fokuset i planen er mest det første året, men den viser samtidig planlagte prioriteringer og endringer i perioden.

Åsnes kommune, som er ROBEK kommune, må fremlegge plan på hvordan man skal komme ut av registeret. Det ble gjort en formidabel jobb med Tiltaksplan 2026 – 2029, og denne er videreført i den kommende perioden 2027 – 2030. Det har i budsjettprosessen ikke kommet nye forsalg til tiltak, men dette forventes utover i planperioden. Tiltaksplanens effekter er satt opp etter forsiktighetsprinsippet, og vi tror at det i flere av tiltakene vil komme større effekt enn definert. Det som vil være viktig er at oppnådde effekter ikke spises opp eller disponeres av nye behov og tjenester. Når dette oppstår, må dette søkes dekket innenfor de allerede definerte rammene til tjenesteområdene.

Kommunen utfører både lovpålagte og ikke lovpålagte oppgaver. De lovpålagte oppgavene binder opp en meget stor andel av budsjettet. Selv om en tjeneste er lovpålagt er det kommunen selv som vurdere omfang, kvalitet og nivå på tjenesten. Det er her kommunen har sitt handlingsrom. Inntektssystemet i Norge omfordeler ressurser etter objektive kriterier, så langt det er mulig. Bakgrunnen for modellen er at kommunene skal ha mulighet til å gi tilsvarende likeverdige tjenester til sine innbyggere. Det er viktig å poengtere at likeverdig ikke betyr like. Tjenester oppleves i praksis ulikt fra kommune til kommune. Bakgrunnen for dette er de prioriteringer som gjøres. Det er dette som synliggjør lokalpolitikken i hver kommune.

Kommunebudsjettet er komplekst, avansert og omfattende sammenlignet med et

husholdningsbudsjett. Vurderinger av hva som er nødvendig i planperioden må gjøres nøye, og det må legges en konkret plan for de forpliktelser som kommer. Utgangspunktet for aktiviteten må alltid være de forventede inntektene kommunen har til rådighet i planperioden, og driften må tilpasses dette. Kommunebudsjettet må settes ut fra tilgjengelige ressurser. Finanskostnadene er en vesentlig faktor i budsjettet da disse belaster driftsbudsjettet med et formidabelt årlig beløp. Høy lånegjeld påvirker ressurser til tjenesteyting. Kommunedirektøren mener det er meget viktig at kommunens lånegjeld ikke øker i planperioden, og legger dette til grunn i sitt budsjettforslag.

Avsetning til uforutsatte hendelser, disposisjonsfond, legges det opp til fra det tidspunktet akkumulert merforbruk forventes være inndekket. Dette er fra regnskapsåret 2029. Det er helt nødvendig at kommunen avsetter midler for å kunne ha mer sikkerhet i kommende budsjettår.

Budsjett 2027 fremlegges i balanse, og med en inndekning av tidligere års merforbruk på 21,542 mill. Driftsresultatet i det fremlagte budsjettet er på 1,95 % av driftsinntektene. Dette er over anbefalt norm fra TBU (teknisk beregningsutvalg) som er 1,75 %. Åsnes kommunens akkumulerte merforbruk er ca. 87 mill fra regnskapsårene 2020, 2023, 2024 og 2025. Deler forventes dekket inn i inneværende regnskapsår, og resten i årene 2027 -2029.

Det er kommunedirektørens budsjettforslag tilført tjenesteområdene ressurser utover forventet lønns- og prisvekst. Dette basert på innmeldte behov og endringer som oppstår kontinuerlig. Som tidligere nevnt forutsettes det aktiv jobbing med nye tiltak, og at det gjøres en utvikling og harmonisering av tjenestetilbudet i Åsnes kommune. Demografiutviklingen indikerer at ressurser må vris fra oppvekt og forebygging til helse og mestring.

Det er ingen store endringer lagt inn i kommunedirektørens budsjettforslag. Det foretas organisasjonsendringer som likestiller de to store kommunalområdene i forhold til antall enheter. Innenfor oppvekst og forebygging slås noen enheter sammen, mens Familiens hus opphører som enhet. Det presiseres at Familiens hus som lokasjon fortsetter som tidligere. Kommunalområdet helse og mestring må få satt sin nye organisasjon, men det utelukkes ikke at det kan komme endringer dersom man ser dette er hensiktsmessig. Støttetjenester drifts videre i sin organisasjonsform fra høsten 2026. Tidligere vedtak om antall lærlinger og ikke mottak av flyktninger videreføres.

Investeringsbudsjettet må holdes på et lavt nivå til inndekning av akkumulert merforbruk er gjennomført. Det legges opp til å fortsette arbeidet på Åsnes rådhus med ventilasjon og elektriske oppgradering. I tillegg er det satt opp midler til diverse VA-prosjekter. Her prioritere avdelingen selv prosjektene som skal gjennomføres basert på vedtatt VA-plan. I budsjettet er det lagt inn kjøp av deler av Solør videregående skole, avd. Flisa og oppstart / planlegging av omgjøring av Sønsterud skole til barnehage. Startlån foreslås med 10 mill. årlig i hele økonomiplanperioden.

Lenke til kommunedirektørens forslag til budsjett 2027, handlings- og økonomiplan 2027 - 2030
https://pub.framsikt.net/2027/asnes/bm-2027-budsjett_2027_handlings-_og_okonomiplan_2027-2030

Lovgrunnlag: Kommunelovens kap. 14.

Klima og miljø: Kommunens aktivitet påvirker klima og miljø. Realisering av det fremlagte budsjettet ansees å gjøre dette på en positiv måte. Klima og miljø budsjett legges frem i eget kapittel i dokumentet.

Barn og unge: Budsjettforslaget ivaretar barn og unges lovmessige krav.

Økonomiske konsekvenser: Kommunedirektørens budsjettforslag ivaretar kommunens

økonomiske ressurser.

Folkehelse: Åsnes kommunes overordnede satsningsområde er folkehelse. Kommunens innretning av tjenestetilbudet har fokus på å ivareta og fremme innbyggernes folkehelse.